

den Fjerde til Frederik den Fjerde, bestandigt mislykkedes. Forfatteren peger med Rette paa Statsdriftens Farlighed. Den manglende Sagkundskab hos de ledende bringer Gang paa Gang Standsning af Værkerne. En anden Ting er Statens Finansforhold, der aldrig tillod de virkelig store Fremstød. Gav Foretagendet ikke Bonus, var man tilbøjelig til hurtigt at likvidere det. Vi finder derfor ofte det mærkelige Forhold, at der i det ene Femaar opstaar en lang Række Virksomheder, der likvideres i det næste. En anden Ting er den altfor daarlige Arbejdskraft. Selv om Mestre og Svende maatte indforskrives i stort Tal, anvendtes der dog ogsaa ufaglært Arbejdskraft af den ringeste Art. Thi her kunde den merkantilistiske Regering aldrig undlade at forsøge paa at ride to Heste samtidigt. Den ufaglærte Arbejdskraft i de kgl. Manufakturer, der skulde fremstille navnlig Soldaterklæde, leveredes af Tugthuslemmer, Arbejdsuvillige, Gamle og Fatige. Manufakturpolitikken skulde med Djævelens Vold og Magt kombineres med Socialpolitik.

De Steder i Europa, hvor Manufakturpolitikken havde Succes, var navnlig der, hvor den organiseredes med de Handlende som »Forlæggere«. Her var det Staten, der var Forlægger. Man forsøgte ogsaa at faa f. Eks. Klædekræmmerne til det, men næppe med den rigtige Forstaaelse. Tværtimod bekæmpede de københavnske Handlende paa enhver Maade den danske Industri, og naar de blev tvunget til at sælge dens Produkter, saboteredes Salget paa alle mulige Maader.

Dr. Christensen er en meget nøgtern Mand. Han er paa ingen Maade Tilhænger af vedtagne Konventioner med Hensyn til Definitioner eller Afgrænsning af Perioder. Han har næsten Sky derfor. Der er derfor ingen haandfaste Betragtninger, hvad der i og for sig tjener Forfatterens Realitetssans til Ære, men som ikke letter Tilegnelsen af Bogens Stof.

Den gamle Industri er blevet uden væsentlig Indflydelse paa den senere merkantilistiske, hvis Linier op til Nutiden endda er meget faa. Den har derfor næppe fortjent en saa indgaaende Beskrivelse. *Jens Vibæk.*

Knud Larsen: Biblioteksorientering for Handelshøjskolens studerende. Handelshøjskolen i København, Skriftrække A, Nr. 2. Einar Harcks Forlag. 1943. 124 Sider. 4,75 Kr.

Det er undertiden blevet sagt, at det er mindre vigtigt at *vide* alt, end det er at være klar over, *hvor* man kan finde Besked derom. Det Oplysningssted, der dermed sigtes til, er *Litteraturen*, det skrevne Ord. Litteraturen er en stedse beredvillig, taalmodig og — man fristes til at sige alvidende Hjælper. Blot man forstaar at bruge den! Men det koster Tid og ofte meget forgæves Arbejde, hvis man gennem egne Erfaringer og fra Begyndelsen uden fast Plan og Overblik skal naa til Beherskelse af de mange biblioteksmæssige Hjælpemidler, der er nødvendige for ret at aabne Døren til Litteraturens Verden. Den foreliggende »Biblioteksorientering« er en Haandsrækning til paa mere rationel Vis at naa dette Maal.

Bogen er udarbejdet af Bibliotekar Knud Larsen og henvender sig — som Titlen angiver — specielt til de studerende ved Handelshøjskolen. Ganske særlig har den en Mission ved den Undervisningsform, der ind-

den Fjerde til Frederik den Fjerde, bestandigt mislykkedes. Forfatteren peger med Rette paa Statsdriftens Farlighed. Den manglende Sagkundskab hos de ledende bringer Gang paa Gang Standsning af Værkerne. En anden Ting er Statens Finansforhold, der aldrig tillod de virkelig store Fremstød. Gav Foretagendet ikke Bonus, var man tilbøjelig til hurtigt at likvidere det. Vi finder derfor ofte det mærkelige Forhold, at der i det ene Femaar opstaar en lang Række Virksomheder, der likvideres i det næste. En anden Ting er den altfor daarlige Arbejdskraft. Selv om Mestre og Svende maatte indforskrives i stort Tal, anvendtes der dog ogsaa ufaglært Arbejdskraft af den ringeste Art. Thi her kunde den merkantilistiske Regering aldrig undlade at forsøge paa at ride to Heste samtidigt. Den ufaglærte Arbejdskraft i de kgl. Manufakturer, der skulde fremstille navnlig Soldaterklæde, leveredes af Tugthuslemmer, Arbejdsuvillige, Gamle og Fatige. Manufakturpolitikken skulde med Djævelens Vold og Magt kombineres med Socialpolitik.

De Steder i Europa, hvor Manufakturpolitikken havde Succes, var navnlig der, hvor den organiseredes med de Handlende som »Forlæggere«. Her var det Staten, der var Forlægger. Man forsøgte ogsaa at faa f. Eks. Klædekræmmerne til det, men næppe med den rigtige Forstaaelse. Tværtimod bekæmpede de københavnske Handlende paa enhver Maade den danske Industri, og naar de blev tvunget til at sælge dens Produkter, saboteredes Salget paa alle mulige Maader.

Dr. Christensen er en meget nøgtern Mand. Han er paa ingen Maade Tilhænger af vedtagne Konventioner med Hensyn til Definitioner eller Afgrænsning af Perioder. Han har næsten Sky derfor. Der er derfor ingen haandfaste Betragtninger, hvad der i og for sig tjener Forfatterens Realitetssans til Ære, men som ikke letter Tilegnelsen af Bogens Stof.

Den gamle Industri er blevet uden væsentlig Indflydelse paa den senere merkantilistiske, hvis Linier op til Nutiden endda er meget faa. Den har derfor næppe fortjent en saa indgaaende Beskrivelse. *Jens Vibæk.*

Knud Larsen: Biblioteksorientering for Handelshøjskolens studerende. Handelshøjskolen i København, Skriftrække A, Nr. 2. Einar Harcks Forlag. 1943. 124 Sider. 4,75 Kr.

Det er undertiden blevet sagt, at det er mindre vigtigt at *vide* alt, end det er at være klar over, *hvor* man kan finde Besked derom. Det Oplysningssted, der dermed sigtes til, er *Litteraturen*, det skrevne Ord. Litteraturen er en stedse beredvillig, taalmodig og — man fristes til at sige alvidende Hjælper. Blot man forstaar at bruge den! Men det koster Tid og ofte meget forgæves Arbejde, hvis man gennem egne Erfaringer og fra Begyndelsen uden fast Plan og Overblik skal naa til Beherskelse af de mange biblioteksmæssige Hjælpemidler, der er nødvendige for ret at aabne Døren til Litteraturens Verden. Den foreliggende »Biblioteksorientering« er en Haandsrækning til paa mere rationel Vis at naa dette Maal.

Bogen er udarbejdet af Bibliotekar Knud Larsen og henvender sig — som Titlen angiver — specielt til de studerende ved Handelshøjskolen. Ganske særlig har den en Mission ved den Undervisningsform, der ind-

tager en saa fremtrædende Plads ved Handelshøjskolen — Studiekredsene, idet Arbejdet i disse forudsætter Tilegnelsen af en vis selvstændig litterær Arbejdsteknik hos Deltagerne.

Der gives i Bogen en konkret, systematisk Gennemgang af de litterære Midler, der staar til den studerendes Disposition: *Biblioteker* — selvsagt med Hovedvægten lagt paa Handelshøjskolens Bibliotek, der behandles særdeles grundigt —, Handelshøjskolens forskellige *Institutter*, de vigtigste *Haandbøger*, samt danske og udenlandske *Bibliografer*. Desuden er der et Afsnit om *bibliografiske Systemer*, hvor bl. a. Handelshøjskolens Biblioteks Systematik samt visse Tidsskriftindeksers Systematik gengives.

Foruden den rene biblioteksmæssige Orientering indeholder Bogen et vigtigt Afsnit om »*Arbejdsteknik*«. Heri gives en fortrinlig Vejledning i Fremgangsmaaden ved Udarbejdelsen af skriftlige Fremstillinger. Særlig Vægt er der lagt paa Spørgsmaalene om Indsamling af Materiale samt Indretning og Brug af Kartotek. Desuden behandles mere formelle — men for den vel gennemarbejdede Opgavebesvarelse alligevel særdeles betydningsfulde — Forhold som Stofinddeling, Kildehenvisning, Litteraturfortegnelse m. v.

Det er at haabe, at denne grundige Vejledning til den bedst mulige Udnyttelse af Litteraturen maa blive flittigt anvendt af Handelshøjskolens studerende, til Besparelse og mere intens Udnyttelse af den Tid, der for mange af de studerende er saa knap.

Ottomar Loff.

Det Danmark vi bygger. Under Redaktion af *Max Kjær Hansen*. Skandinavisk Bogforlag A/S., Odense. 1943. 2 Bind, 960 Sider.

Der er Hausse i den nationale Litteratur for Tiden. Som Paddehatte skyder det ene Værk efter det andet op paa alle tænkelige Forlag. Aarsagerne er ligetil. En udbredt Interesse hos alle Danske for vort Land og vort Folks nutidige Problemer, parret med en naturlig Bekymring for Fremtiden er den væsentligste. Men i et vist Omfang spores ogsaa Pengerigelighedens Virkninger her. Sansen for »værdifast Kapitalanbringelse« frister sikkert ogsaa en og anden til Anskaffelse af flotte, store Bøger med Skindrygge, Guldbogstaver og mange fine Billeder. Og Forlæggerne er ikke sene. Der spindes Guld paa den nationale Stemning i Dag.

Blandt de mange Publikationer finder vi i Aar Værket *Det Danmark vi bygger*, redigeret af Handelshøjskolens Professor i Salgsorganisation og Reklame, Dr. Max Kjær Hansen med Bistand af Lektor, cand. merc. Ejler Alkjær. Titlen paa Værket lover vist mere, end det holder, naar man tager i Betænkning, at det i det væsentlige er *Erhvervsudviklingen* inden for de sidste Menneskealdrer, der gøres til Genstand for Behandling. Omraader som Retsvæsen, politiske Forhold, Hær og Flaade, religiøse Forhold, Radio, Presse, Videnskab, Kunst, Teater, Litteratur m. fl. behandles saaledes ikke.

Værkets Redaktør har sat sig som Formaal at forsøge at foretage »en nøgtern Statusopgørelse over Danmarks Indsats i de sidste 75 Aar« og fastslaar som Udgangspunkt, at det ikke saa meget er med Ideerne som med Resultaterne, man vil beskæftige sig. Det fremhæves, at man ikke